

informatie over kikkers, padden, salamanders, hagedissen en slangen in Nederland speciaal in Zuid-Limburg. Zij bleken te kunnen steunen op een schat aan inventarisatiegegevens uit eigen kring, maar ook uit ingestuurde meldingen van andere natuurliefhebbers.

Indrukwekkend was vooral de zorg die zij toonden voor het verdwijnen van de biotopen van al deze dieren. De kern van de problematiek is, dat de Natuurbeschermingswet wel de dieren beschermt, maar niet hun levensruimte. Een welhaast berucht geworden voorbeeld hiervan vormen de Bosse Fronten in Maastricht. Dit zijn vestingwerken die men uit historische overwegingen wil restaureren, maar die tevens de biotoop vormen voor verschillende beschermde planten en dieren. Een ander voorbeeld vormen de oude drinkpoelen voor het vee, die de

voortplantingsplaatsen voor kikkers, padden en salamanders zijn.

Om veeteelt-technische redenen worden die poelen opgeruimd, maar dan verdwijnen ook die beschermde dieren. Een kikker in je hand nemen is strafbaar, een poel met tientallen kikkers, padden en salamanders dempen niet (!?)

De werkgroep Limburg van *Lacerta* houdt zich dan ook naast het inventariseren steeds meer bezig met het stimuleren van de aanleg van nieuwe "drinkpoelen" en heeft zelf de handen uit de mouwen gestoken door in Holset een "proefpoel" aan te leggen.

Hoe indrukwekkend de lezing was bleek wel uit de vele opmerkingen en vragen er tussen door. Het was dan ook zeer laat in de avond, voordat iedereen naar huis ging.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

te Heerlen op 7 juni 1977

De heer Bronnenberg vertoonde o.a. een aantal soorten uit de familie van de Anjerachtigen (*Caryophyllaceae*), zoals de Nachtsilene (*Silene nutans*), een soort waarbij de bloem tegen de avond open gaat en zich de volgende morgen sluit. Op de eerste dag zijn de buitenste meeldraden rijp, op de tweede dag de binnenste krans en pas op de laatste dag de stijlen. De bloemen worden door nachtvlinders bestoven, o.a. door het Pistooltje. Overdag ziet de bloem en de plant er onoogelijk en verdord uit, maar 's avonds komt de witte kleur van de kroonbladeren zeer duidelijk uit. Pekanjer (*Viscaria vulgaris*), Pekbloem (*Silene armeria*) hebben als meer soorten uit deze familie onder de bloeiwijze een ring van klieren die een kleverige stof afscheiden. Iets dergelijks komt

ook voor bij de Koekoeksbloem (*Coronaria flos cuculi*) uit de vochtige weiden. Kleine ongeveugelde insecten kunnen deze ring niet passeren. Of deze kleverige ring van nut is voor de bloem (gedacht wordt aan kruipende insecten die van het stuifmeel zouden kunnen eten) is niet bekend. Om dit te kunnen bewijzen zou men de kleverigheid onwerkzaam moeten maken en dan nagaan of de zaadvorming bij deze behandelde planten slechter is dan bij onbehandelde controle exemplaren. Een andere soort door hem meegebracht was de Franse silene (*S. gallica*) spontaan opgekomen in zijn tuin. Merkwaardig was het feit dat Dr. Dijkstra dezelfde soort, maar de variëteit var. *quinquevulnera* ook spontaan opgegroeid in de tuin van het Geol. Bureau. liet zien. Deze laatste bezit paars-rode kroonbladen, de zoom ervan is rose.

De heer van Beek had een grote collectie meegebracht uit de Botanische Tuin te Terwinselen, waarvan we slechts enkele soorten zullen noemen.

Vrouwenmantel (*Alchemilla vulgaris*), deze soort heeft misschien geneeskrachtige waarde. Onder bepaalde weersomstandigheden kunnen aan de bladrand bij het eind van de nerven druppels gevormd worden. Deze ontstaan doordat de wortels meer water opnemen dan het blad verdampen kan. Iets dergelijks treft men o.a. ook bij de Oostindische kers aan. Veldsalie (*Salvia pratensis*) vertoont een ingewikkelde mechaniek bij bezoek van grote insecten. Als het insect de bloem binnengaat klappen de meeldraden neer op de rug van het dier en laten daar hun stuifmeel achter. Bij een volgend bezoek aan een bloem die iets verder ontwikkeld is, komt dit stuifmeel in aanraking met de stamper. Men kan dit ook demonstreren door met een grassprietje in een bloem te steken. Andere soorten uit dit geslacht zijn Salie (*Salvia officinalis*), bekend omdat men bladeren van deze soort met melk kookt tot de z.g. saliemelk. Zie verder Potgieter en Jan Salie. Een derde soort is de Kranssalie (*S. verticillata*) voorkomend op enkele plaatsen in Zuid-Limburg.

De heer Frijn deed een verslag over een excursie op de St. Pietersberg, Belgische gedeelte. Men trof veel exemplaren aan van de Soldatenorchis (*Orchis militaris*), Bruine orchis (*O. purpurea*), Poppenorchis (*Aceras anthropophorum*) en een fraai exemplaar van de bastaard Soldaten orchis X Poppenorchis. Verheugend is het feit dat deze bastaard jaren geleden overgeplant in de Orchideeëntuin in het Grendal het nog steeds uitstekend doet en zich vermeerderd heeft tot vier exemplaren. Verder werd nog de Bruinrode wespenorchis (*Epipactis rubiginosa*) opgemerkt.

Vervolgens vertelde de heer Bult iets over Koeten en de Grote Trap (*Otis tarda*). Deze laatste broedt nog in Hongarije. 's Winters voedt hij zich o.a. met klaver en koolrapen. Het verhaal werd verlevendigd met een bandopname van de besproken soorten. Dr. Dijkstra had even voor het begin van de vergadering

vlak bij het Grotius College een jonge merel gezien die op beide vleugels een grote regelmatig gevormde witte vlek vertoonde. Merkwaardig getekende exemplaren en zeldzame soorten worden niet alleen door de mens waargenomen, maar ook door vogels en zo mogelijk door deze verjaagd. Dit gebeurde in dit geval door een Turkse tortel, die een duikvlucht naar de merel maakte en deze verdreef.

Deze goedbezochte vergadering had de algemene belangstelling, er werd ijverige gedetermineerd met als gevolg een goed onderling contact en zoals iemand bij het einde opmerkte: "het was een goede, gezellige ouderwetse bijeenkomst".

(Met excuses van de redactie voor de late plaatsing van dit interessante verslag).

te Heerlen op 6 december 1977

De heer van Geel geeft een verslag van de algemene ledenvergadering op 1 december te Maastricht. Besloten wordt dat het bestuur van de Kring Heerlen deze ingrijpende voorstellen eerst op een bestuursvergadering zal bespreken en daarna zijn conclusie zal voorleggen aan een gewone bijeenkomst te Heerlen van de Kring aldaar.

Daarna krijgt de heer van Geel het woord over de Flora van de Franse Alpen. Na een korte inleiding, waarin hij aan de hand van een paar kaarten laat zien waar het betreffende gebied voorkomt, wordt een zo grote verscheidenheid aan dia's vertoond dat het onmogelijk is daarvan een korte samenvatting te geven. De zeer fraaie dia's, merendeels door mevr. van Geel genomen, ontvangen algemene lof van de zeer goed bezochte vergadering.